

Gümnaasiumi kursus „Perekonnaõpetus“ 12. klass

Kohustuslik teema/maht (tundi)	Laiendav ja süvendav teema	Õpitulemused (kohustuslike teemade kohta)	Läbivad teemad	Lõiming aineti
Perekond. Perekonna minevik, olevik ja tulevik. (3 tundi)		Kirjeldab perekonna ja peresuhte muutumist aegade vältel.	Ü: sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus L: keskkond ja jätkusuutlik areng, väärtused ja kõlblus;	T: ajalugu, kirjandus, ühiskonnaõpetus.
Kooseluvormid. Perekonna eri vormid. Perekonna funktsioonid indiviidi ja ühiskonna seisukohast.(1 tund)	Perekond kultuurikandjana.	Selgitab kooselu ja perekonna vormide mitmekesisust, analüüsides nende eeliseid ning puudusi. Analüüsib perekonna funktsioone indiviidi ja ühiskonna seisukohast ning selgitab, kuidas oleneb nende täitmine igast pereliikmest.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: kultuuriline identiteet.	T: ajalugu, kirjandus, ühiskonnaõpetus.
Perekeskne ja individualistlik perekäsitlus (1 tund).	Üksi elamise plussid ja miinused.	Selgitab perekeskse ja individualistliku perekäsitluse olemust.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: väärtused ja kõlblus, kultuuriline identiteet.	T: ajalugu, kirjandus (muutuv perekond ajalooliste allikate ja ilukirjanduse alusel).

Lühi- ja pikaajaline suhe. Püsisuhte loomine ja säilitamine. Püsisuhte püsimist mõjutavad tegurid. Toimetulek suhete lõppemisega. (2 tund)	Suhtesõltuvus.	Kirjeldab püsisuhte loomist ja säilimist mõjutavaid tegureid ning tähtsustab positiivseid tundeid ja negatiivsete tunnetega toimetulekut turvalise püsisuhte alusena.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, suhtluspädevus. L: väärtused ja kõlblus.	T: kirjandus (teosed, mida kirjandis käsitletakse, inimsuhete aspektist).
Armastuse olemus ja liigid. Tunded ja püsisuhe. Püsisuhtest tulenev vastutus. (2 tundi)	Vägivald peresuhtes	Kirjeldab armastuse olemust, võttes aluseks armastuse liigituse. Mõistab püsisuhtest tulenevat vastutust ning kirjeldab toimetulekuviise lähisuhete lõppemise korral.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, suhtluspädevus. L: väärtused ja kõlblus.	T: kirjandus.
Turvaline seksuaalkäitumine. Seksuaalsuhted. Ühiskonna ja kultuuri mõju suhtumisele seksuaalsusesse.(2 tundi)	Seksuaalsuhted ja -käitumine ealises dünaamikas.	Selgitab seksuaalsuhete seotust armastusega ning turvalise ja vastastikku rahuldust pakuva seksuaalkäitumise põhimõtteid inimsuhtes. Kirjeldab, kuidas mõjutavad ühiskond ja kultuur suhtumist seksuaalsusesse ning seksuaalsuhetesse.	Ü: enesemääratlus-pädevus, L: väärtused ja kõlblus, tervis ja ohutus.	T. ajalugu, ühiskonnaõpetus.

<p>Abielu: registreeritud abielu ja vabaabielu. Abielu tavad ja kombed. Abielu toetav lähedane sotsiaalne võrgustik. (2 tundi)</p>	<p>Traditsiooniline ja võrdsusele suunatud abielu.</p>	<p>Analüüsib registreeritud ja vabaabielu võimalikke eeliseid ning puudusi. Selgitab abieluga seonduvate tavade ja kommete tugevdavat ning toetavat mõju inimsuhetele.</p>	<p>Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: väärtused ja kõlblus, kultuuriline identiteet</p>	<p>T: kirjanduses läbitavates teostes esinevate vastavate suhete analüüs, ühiskonnaõpetus.</p>
<p>Abieluline kohanemine. Abielu perioodid. Abielulise rahulolu muutused kooselu jooksul. Abielusuhtest tulenevad õigused ja kohustused. (2 tundi)</p>		<p>Mõistab lähedase sotsiaalse võrgustiku tähtsust abielu toetava süsteemina. Kirjeldab abielu perioode ning abieluga kohanemist ja rahulolu mõjutavaid tegureid. Selgitab abielusuhtest tulenevaid õigusi ja kohustusi.</p>	<p>Ü: sotsiaalne pädevus. L: kultuuriline identiteet, teabekeskond</p>	<p>T: kirjandus, ühiskonnaõpetus.</p>
<p>Lapsevanemaks olemine ja selle komponendid: bioloogiline, juriidiline, psühholoogiline, sotsiaalne. Vanemate roll ja vastutus lapse kasvatajana. Vanemate kasvatustiilid. (3 tundi)</p>	<p>Lapseootus ja sünd. Üksikvanem kasvatajana. Lastetus.</p>	<p>Kirjeldab lapsevanemaks olemist, lähtudes selle komponentidest. Analüüsib vanemate kasvatustlikust rollist tulenevat vastutust lapse kasvatamisel. Analüüsib vanemate kasvatustiile, lähtudes</p>	<p>Ü: enesemääratluspädevus, sotsiaalne pädevus, väärtuspädevus. L: kultuuriline identiteet, teabekeskond</p>	<p>T: kirjandus, ühiskonnaõpetus.</p>

		lapse arengu toetamisest kodukasvatases.		
Pereplaneerimine ja seda mõjutavad tegurid. Planeerimata rasedus.(2 tundi)		Selgitab tegureid, mis mõjutavad inimese reproduktiivtervist. Kirjeldab tõhusaid meetodeid, mis aitavad planeerida rasedust soovitud ajal. Selgitab planeerimata rasedusega kaasnevaid valikuid ning neid mõjutavaid tegureid.	Ü: sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus. L: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet.	T: kirjandus perekonnasuhete teemal.
Lapse areng ja vanema osa selles. Kiindumussuhe lapsega ning vanemate mõju selle kujunemisele. Kodukasvatuse olemus, eesmärgid ja osa lapse arengus (3 tundi).	Kodukasvatus ja vanemate-laste suhted lapse ealises dünaamikas. Lapse arengut ja perekonda toetavad isikud ja institutsioonid.	Selgitab laste arengulisi vajadusi varajases lapseas ja vanemate osa nende rahuldamisel. Selgitab lapse ja vanema vahelise kiindumussuhte olemust ning vanemate mõju selle kujunemisele. Analüüsib kodukasvatuse olemust ja tähtsust lapse arengus.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus L: keskkond ja jätkusuutlik	areng, väärtused ja kõlblus. T. ajalugu laste kasvatamisest eri aegadel ja maades.
Kodu ja selle loomine. Kodu kui elukeskkond. Pereliikmete vajadused ja väärtused ning nende	Kombed ja traditsioonid peres ja lähikonnas.	Teadvustab kodu kui turvalise elukeskkonna mõju inimese ja tema lähisuhete arengule.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus,	T: täiendav kirjandus, varem kirjanduses analüüsitud teoste arutelu suhete aspektist.

arvestamine. Sallivus suhetes. Rollide jaotumine peres. Abistavad suhted peres (2 tundi)		Selgitab ning oskab näha võimalusi pereliikmete vajaduste ja väärtustega arvestamiseks ning vastastikuseks toetuseks ja abiks.	suhtluspädevus, sotsiaalne pädevus. L: kultuuriline identiteet.	
Suhtlemine peres. Lahkhelid peres ning nende lahendamise võimalused.(2 tundi)	Suhted sugulastega. Õdede-vendade suhted peres.	Kirjeldab pereliikmete rollide ja rollinõuete kokkuleppelisust ja paindlikkust ning nende mõju peresuhetele. Demonstreerib õpituatsioonis tõhusaid lahkhelide lahendamise viise peres.	Ü: suhtluspädevus, enesemääratluspädevus, sotsiaalne pädevus. L: teabekeskond.	T: eesti keel ja kirjandus, ajalugu.
Perekond, inimese tervis ja tervislik eluviis. Terviseriskid ning nende ennetamine üksikisiku, perekonna ja kogukonna tasandil.(2 tundi)	Perekond ning terviseinfo ja terviseteenuste usaldusväärsus	Kirjeldab tegureid, mis mõjutavad pereliikmete füüsilist, emotsionaalset, sotsiaalset ja vaimset tervist ja tervislikku eluviisi, ning selgitab võimalusi neid säilitada ja parandada. Teab, kuidas sõltuvus erinevatest ainetest või tegevustest mõjutab peresuhteid, ning selgitab kaassõltuvuse olemust. Oskab seada tervise edendamise seadmeid	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus. L. tervis ja ohutus	T: bioloogia, kirjandus.

		eesmärke nii enda, perekonna kui ka kogukonna tasandil.		
Lahkumine ja lahtus. Lein ja toimetulek sellega. Perekondlike suhete säilitamine (1 tund)	Armukadedus. Suhete kujunemine uusperes. Lapse lein.	Teadvustab lahkuminekku ja lahutuse põhjusi ning tagajärgi. Teadvustab leina olemust ning leinast ülesaamise võimalusi. Väärtustab perekondlike suhete säilimist ja perekonda.	Ü: enesemääratluspädevus, sotsiaalne pädevus. L: väärtused ja kõlblus, keskkond ja jätkusuutlik areng.	T: kirjandus (tundmaõpitud poetide leinast ja kurbusest ajendatud luuletuste otsimine ja esitamine).
Pere eelarve ja materiaalsed ressursid peres. Abielu ja laste elu reguleerivad seadused. (3 tundi)	Laen ja laenamine. Abikaasade ühisomand seadusandluses. Perekonna ja selle liikmete turvalisuse tagamine juriidiliste sätete kaudu.	Oskab kavandada pere eelarvet ning mõistab iga pereliikme õigust oma ajale, ruumile ja materiaalsetele kulutustele, arvestades teisi. Teab põhilisi pereelu ja laste elu reguleerivad seadusi.	Ü: enesemääratluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: väärtused ja kõlblus.	T: ajalugu, bioloogia (ökoloogiliste teemade seotus individuaalse heaoluga), ühiskonnaõpetus.
Perekonna tähtsus inimese elu erinevatel perioodidel. Side põlvkondade vahel. Õnn ja perekonnaelu.(2 tundi)	Perekonna arengu perioodid. Perekonnaelu mõju perekonnaliikmete turvalisusele ja heaolule.	Selgitab perekonna tähtsust inimese jaoks elu erinevatel perioodidel. Selgitab põlvkondi ühendavate sidemete	Ü. enesemääratluspädevus, sotsiaalne pädevus, väärtuspädevus.	T. ajaloo ja kirjanduse perekonda puudutavate teemade seostamine perekonna tähtsusega inimese elus.

		tugevdavat ja toetavat mõju pereelule. Väärtustab perekonnaelu rikastavat mõju inimese lähisuhete võrgustikus.	L: väärtused ja kõlblus, keskkond ja jätkusuutlik areng.	
--	--	---	--	--